

Поглед от съдийската банка:
ИМАХМЕ НУЖДА ОТ ОГЛЕДАЛО

Нели Генчева е съдия в Районния съд - Разград. Магистър по право на Софийския университет "Свети Климент Охридски" от 1998 година, тя започва работа като магистрат веднага след дипломирането си. Омъжена, с дъщеря на седем години.

Съдия Генчева, спомняте ли си първия процес, на който във Вашата съдебна зала присъстваше граждански наблюдател и как приехте Вие новината, че сте обект на мониторинг?

Спомням си този момент. Не бях притеснена, защото процесите по принцип са публични и на тях присъстват хора, които пряко не участват в делото. Първият път възприех наблюдателя на Центъра на неправителствените организации в Разград като още един гражданин в залата. В последствие и аз, и колегите ми вече знаехме, че доброволците не са просто дошли да чуят как върви процесът, а наблюдават и регистрират точно определени неща, в това число и моето собствено поведение.

Притесняваше ли Ви тяхното присъствие?

Мен лично не, но имах колеги, които в началото приеха с неодобрение идеята за независим наблюдател в залата. Коментираше се, как така ще ни оценяват хора без специални знания, какви изводи ще правят за нас лаици, които не познават нито правото, нито спецификата на съдийската работа.

После от докладите и дискусиите стана ясно, че доброволците не оценяват професионалните ни умения, а обръщат внимание на неща, които ние, съдиите дълго време сме считали за несъществени. Те пък се оказаха не само много важни за гражданите, но в последствие разбрахме, че въз основа на тях се гради публичният образ на съда.

Например закъсненията, с които стартират делата. Обикновено съдията знае, че собственият му график е нарушен заради това, че определен процес е протекъл по-бавно от предвиденото. Гражданите обаче мислят, че делото не започва, защото съдията се мотае. Докладите за наблюдение регистрираха закъсненията до минута. Водеха се на отчет не само "обективните" забавяния, а и тези които са резултат на съдийската неточност. Това бързо дисциплинира цялата ни колегия. Аз лично вече много внимавам да не закъснявам, да говоря достатъчно високо, за да ме чуват всички, въпросите ми да са ясни и отчетливи, не само за ангажираните с процеса, но и за всеки случайно попаднал в залата. Преди да стана обект на наблюдение самата аз не считах тези детайли за толкова важни. Колегите ми споделят същото.

Как оценявате ползата от наблюдението и бихте ли подкрепили идеята този процес да продължава?

Аз съм положително настроена към такъв тип обществен контрол. Преди мониторинга съдиите чувахме оценки за себе си единствено от адвокатите, но като страна в процесите те не винаги са строго обективни. А и съдията, като всеки човек, има нужда от "второ око".

Аз съм започнала работа като юрист направо в магистратурата. От първия си работен ден влизам в залата сама, решавам кое как да правя самостоятелно. Не мога да вляза в зала на колега, да го гледам как работи, че да почерпя опит. А понякога ти се иска да чуеш и друго мнение. Един млад колега наскоро, излизайки от първия си процес, ми каза: "Ех, да имаше в залата едно огледало. Да се видя от страни как се справям."

Е, наблюдателите се оказаха нашето огледало и се радвам, че като се гледаме в него ставаме все по-добри.

Въпросите зададе: Стела Ковачева